

Van de voorzitter

door Zeger Stappershoef

Beste lezer,
Als ik dit schrijf is het restaurant van de Thornsche molen weer net 5 dagen open. Dat betekent dat ook wij de afgelopen 6 weken amper de molen hebben kunnen draaien, niet alleen

omdat er weinig wind was maar een beetje publiek is toch uitdagender.

We zijn positief ingesteld en gaan er van uit dat we de activiteiten van de Stichting weer op gaan pakken. De eerst afspraken voor excursies zijn weer gemaakt. Aangezien Henny Driessen een stapje terug doet gaat René van Driel dat oppakken.

René hebben we afgelopen zomer in eerste instantie gevraagd om die taken over te nemen.

Maar ondertussen hebben we hem, mede op zijn verzoek, opgenomen in het bestuur van de stichting. René woont ook aan de Thornsche straat in Persingen en heeft na zijn pensionering tijd beschikbaar en ervaring in het geven van presentaties en weet ook wat meer van websites etc.

Verder hebben we al besloten in ieder geval de Nationale Molendag op 14 mei meer aandacht te geven en daarmee ook onze molen. Ook is er een activiteit omdat het

Gilde Vrijwillige Molenaars 50 jaar bestaat. Om die reden is er een recordpoging. Op zaterdag 9 april is het plan dat tussen 11.00 en 12.00 uur de molens in Nederland die kunnen draaien, gaan draaien.

Ten slotte kan ik nog melden dat we voor onze donateurs opnieuw een poging doen om in 2022 een donateursavond te organiseren. Ondanks het afgelasten van deze avond vorig jaar heeft het bestuur besloten toch obligaties uit te loten. Aan diegenen die het betreft is het bijbehorende bedrag overgemaakt.

Zoals u ziet gaan we weer hoopvol aan de slag.

Donateurs

Zoals u ziet is besloten de eerste nieuwsbrief van 2022 eerder te doen verschijnen dan gebruikelijk omdat u anders te lang verstoken blijft van wetenswaardigheden betreffende onze molen. Onze secretaris zorgt weliswaar geregeld voor het "posten" van nieuws op Facebook maar dat bereikt lang niet al onze donateurs. Wij vertrouwen erop dat de donateursavond in 2022 gewoon weer kan

plaatsvinden, inclusief een interessante lezing die u vorig jaar bent misgelopen.

Met veel genoegen kan ik u melden dat het merendeel van onze donateurs onze Stichting in de moeilijke Coronatijden niet is vergeten. Met name de leden van de Club van 100 en ook vele "gewone" donateurs hebben hun jaarlijkse donatie weer overgemaakt. Heel hartelijk dank hiervoor! U weet dat deze inkomsten een noodzakelijke aanvulling op de inkomsten van de Stichting betekenen en het bestuur doet een beroep op u om ons ook in de toekomst te steunen. Wij ondernemen als bestuur, onafgebroken, pogingen om ons donateurs-bestand uit te breiden. Bij deze neem ik de vrijheid u te verzoeken uw donatie voor 2022 spoedig over te maken. Een groeiend aantal donateurs heeft een automatische overschrijving op een vaste datum ingesteld, uiteraard geldt het betalingsverzoek niet voor hen.

Mit großer Freude kann ich Ihnen mitteilen, dass die Mehrheit unserer Spender unsere Stiftung in den schwierigen Corona-Zeiten nicht vergessen hat. Insbesondere die Mitglieder des Clubs der 100 und auch viele "regelmäßige" Spender haben ihre jährliche Spende überwiesen. Vielen Dank dafür! Sie wissen, dass diese Einnahmen eine notwendige Ergänzung zu den Einnahmen der Stiftung sind und der Vorstand fordert Sie auf, uns in Zukunft zu unterstützen. Als Vorstand versuchen wir kontinuierlich, unsere Spenderbasis zu erweitern. Hiermit erlaube ich mir, Sie zu bitten, Ihre Spende für 2022 bald zu überweisen. Eine wachsende Zahl von Spendern hat eine automatische Überweisung zu einem festen Termin festgelegt, für sie gilt die Zahlungsaufforderung natürlich nicht.

Infocentrum

De expositie "Vogels in de Ooijpolder" zal plaatsvinden van maart tot en met juni 2022. Op vrijdagmiddag 4 maart vindt de opening plaats in het infocentrum (restaurant) van de Thornsche Molen. U zult hiervoor een aparte uitnodiging ontvangen, noteert u de datum al vast! We gaan er hoopvol van uit dat we alle belangstellenden kunnen ontvangen. De voorbereidingen zijn bijna afgerond, veel dank zijn we verschuldigd aan Gerard ter Hart van de Vogelwerkgroep Nijmegen, die heel veel werk voor zijn rekening heeft genomen.

Molenpraat

door Edwin Wissink

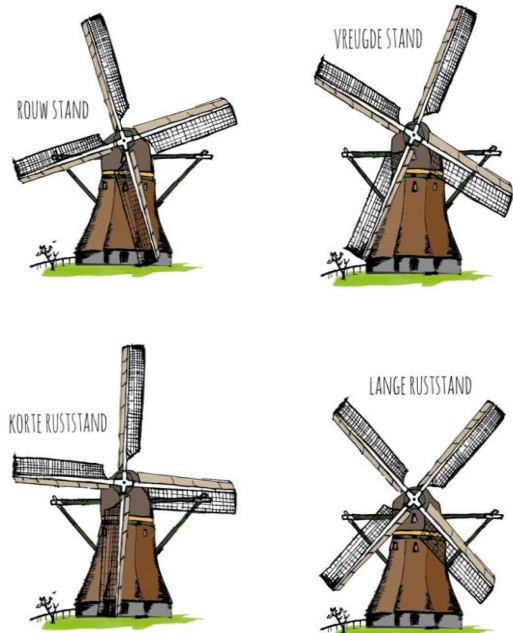
De molen als communicatiemiddel

Windmolens zijn vaak vanaf grote afstand te zien, wat ze uitermate geschikt maakt om er signalen mee te geven.

Een veel gebruikte manier om dit te doen is om de molen stil te zetten met het gevluht in een bepaalde stand. Of juist te laten draaien met een zichtbaar teken in het gevluht. Deze gebruiken kunnen algemeen landelijk bekend zijn, maar er waren ook lokale gebruiken. Of zelfs enkel een afspraak tussen de molenaar en iemand anders. Een teken geven met een draaiende molen (zie de foto van de Thornsche molen), laat zien hoe zoiets uitgevoerd kan worden. Dit specifieke signaal wilde nog wel eens betekenen dat er iemand naar de molen moest komen. De molenaar heeft hier één zeil, gezwich tot een duiker. Het is normaal gebruikelijk om tijdens het malen, het gevluht symmetrisch op te zeilen. Door daarvan af te wijken is er een heel scala van zeilvoeringen mogelijk om die signalering uit te voeren. Deze manier is op afstand goed zichtbaar voor degene met wie de afspraak gemaakt is, maar nauwelijks opvalt voor de onbewuste voorbijganger.

De algemeen bekende wiekstanden die: vreugde, rouw, lange rust en korte rust aangeven, zijn hierbij afgebeeld.

Bij vreugde en rouw, werd de molen met het gevluht naar het huis van de overledene gekruid.

In de korte rust, wordt de molen dagelijks stilgezet na gedane arbeid. Om de volgende dag meteen weer aan de gang te kunnen. In deze stand is de molen ook goed te zekeren tegen op hol gaan. En in de tegenwoordig tijd is de bliksemafleider zo kort mogelijk te bevestigen aan de onderste wiek.

Veel molens stonden en staan lang stil in de korte rust, actueel is de historische korte rust, de lange rust van de laatste tijd geworden.

De lange rust stand is eigenlijk meer van vroeger. Men wilde de hoogte van de molen zo laag mogelijk houden i.v.m. blikseminslag, er waren vroeger immers geen bliksemafleiders.

Ook bleef het water zo niet lang op delen van het gevlucht staan. Deze wiekstand werd toegepast b.v. als een poldermolen bij periodes van droogte niet hoefde uit te malen, in zomer en winter. De lange rust, wordt nu sporadisch functioneel gebruikt, maar meer tijdens de lokale vreugde standen.

De vreugde- en rouw stand, zijn niet in heel het land hetzelfde, deze zijn in bepaalde gebieden omgewisseld.

Afbeelding, laat zien de Lange rust stand, als vreugde stand, gebruikt opgeleukt met vlaggen.

In Noord-Holland en dan hoofdzakelijk de Zaanstreek, wordt de traditionele vreugdestand wel heel uitgebreid uitgevoerd. Met het gevlucht in de lange rust, een dubbel stel zeilen in de hekkens van de wieken gevlochten en allerlei iconen, aan en op het gevlucht bevestigd. Die laatste hebben een symbolische betekenis. Op

de foto met de engeltjes is een molen te zien die voor een huwelijks gelegenheid, mooi gezet is. De rouwstand was in de Zaan ook uitgebreider, uit het gevlucht werden een aantal windborden genomen, het aantal gaf aan wat de relatie van de overledene tot de moleneigenaar was. Verder was deze stand zoals algemeen in het land gebruikelijk was.

Lokaal waren ook wiekstanden die aangaven dat de molen in reparatie was of dat de stenen gescherpt werden. Dan konden klanten zien dat er niet gemalen kon worden.

Ook werd er wel geseind, door een lantaren in de wiektop te bevestigen, dit gebeurde dan bij poldermolens, waar de seinmolen aan gaf aan de andere poldermolens in de buurt dat er water uitgeslagen moest worden m.a.w. ze moesten gaan malen. Bij onze buurmolen in Kekerdom werd met wiekstanden aangegeven welke douanebeambte dienst had.

Of er ook met de Thornsche molen gesignaleerd werd, aan mensen die iets mee over grens wilde brengen - de wetenschap of de douanebeambten al dan niet in de herberg zaten - is onbekend, maar dat de molenaar zelf smokkelde staat beschreven in het boek van Jan van Eck "Uit de as herrezen".

...onze website geactualiseerd dient te worden? Hiermee zijn we bezig!

...onze molenaars Edwin, Kees en/of Jan iedere zondag de molen laten draaien en dat zij bezoek zeer op prijs stellen?

Wist u dat

...we een nieuwe rubriek hebben in de Nieuwsbrief? "Molenpraat" door een van de molenaars: hierboven het eerste resultaat

...u een automatische periodieke afschrijving kunt instellen (en ook kunt beëindigen) bij internetbankieren op uw inlogsite?

...onze Stichting de ANBI-status heeft en u voor een formulier bij ons kunt verkrijgen?

Colofon

Werchensestraat 2
6575 JG Persingen

info@stichtingthornschemolen.nl

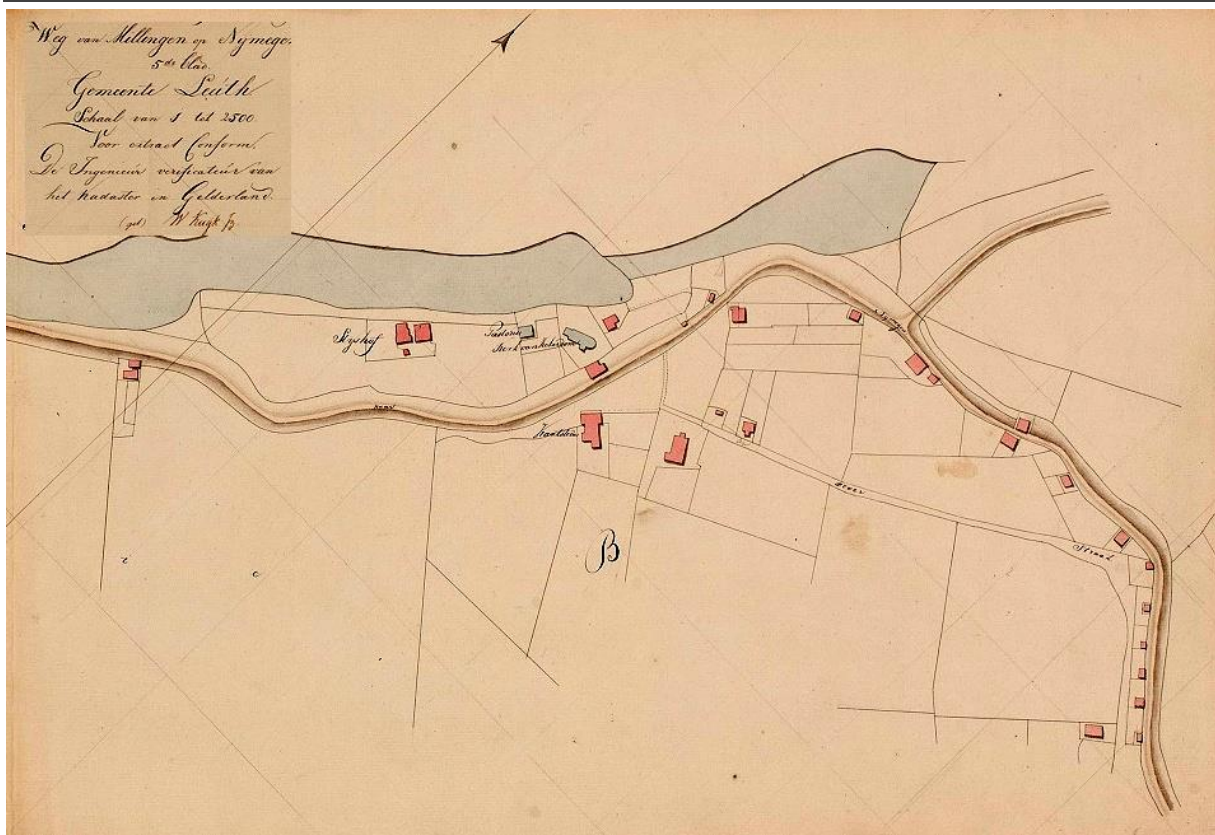
www.thornschemolen.nl

NL77RABO 0105148997

KvK: 09161558

In 1882 wordt door de landmeter van het Kadaster de Weg van Nijmegen naar Millingen met de bebouwing op zes kaarten ingetekend. Bovenstaande kaart is nummer vijf. De zes kaarten aaneengelegd tonen het complete wegtracé vanaf de Meersluis in Nijmegen (thans Hollands-Duits Gemeal) tot aan de landsgrens met Pruisen in Millingen. Na de Kadijk over Persingen wordt de Thornsche straat gevolgd. Verder langs de Thornsche Molen over de Kapitteldijk en aansluitend over de Duffeltdijk naar de Millingse Bandijk. De Weverstraat die door het dorp Kekerdom loopt is ± midden 19^e eeuw aangelegd en nog nauwelijks bebouwd. Gewoond wordt er aan de Duffeltdijk. De dijkhuisjes rijgen zich daar aaneen als kralen aan een snoer. De boerenhofsteden “Kaatstede” en de daar dichtbij gelegen “De Roeyen” staan er al vóór aanleg van de Weverstraat. Deze stammen uit de Pruisische tijd toen Kekerdom nog tot het hertogdom Cleve behoorde. Tijdens invoering van het Kadaster in 1832, staan beide boerderijen op naam van Ruthgerus Daamen.

Buitendijks zien we een ensemble van gebouwen. Rond het jaar 1600 wordt de Waaldijk ter plekke teruggelegd om de rivier meer ruimte te geven. Ook toen al! De gebouwen daar liggen nu echter onbeschermd buitendijks met alle hoog water gevolgen vandien. Kerk en pastorie zijn blauw ingekleurd. Dat duidt op vrijstelling van de grondbelasting. Het kleinste huisje helemaal rechts buitendijks, staat omschreven als tuin en erf groot 1.20 are en is in eigendom bij de *Geërfden van de Veldroede*. Links van de pastorie ligt het v/m klooster “*Stiftshof*”. Op deze locatie heeft een werkgroep van de Stichting ‘Vitaal Kekerdom’ recent archeologisch onderzoek verricht, waarbij fundamentresten van de Stiftshof zijn gevonden. Daarmee heeft dit eeuwenoude klooster eindelijk iets van zijn geheimen prijsgegeven.